7/3207

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

SAYI : 16APK0201ARGE-940-2169
KONU : Yazılı Soru Önergesi

16/8/2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : T.B.M.M. Başkanlığı KAN.KAR.DAİ.BAŞK.'nın 21.07.2004 gün ve A.01.0.GNS.010.00.02-6502 sayılı yazınız.

Bursa Milletvekili Sayın Kemal DEMİREL'in 7/3207-6497 esas no'lu yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Erkan MUMCU
Bakan

EKLER :
EK-1. Cevap (3 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

İnönü Bulvarı No:5 06100 Emek / ANKARA Tel: (0312) 2969316 Fax: (0312) 212 88 67
www.kultur.gov.tr E-Mail: kultur@kultur.gov.tr

BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN KEMAL DEMİREL'İN 7/3207-6497 ESAS NO'LU SORU ÖNERGESİNE İSTİNADEN HAZIRLANAN BAKANLIĞIMIZ CEVABI

Osmanlı'nın ilk başkenti unvanına sahip, Bursa İlindeki Yenişehir İlçemiz tarihi ve coğrafi güzellikleri ile varlığını devam ettirmeye çalışmaktadır. Çünkü tarihi yapıya sahip olan evleri ilgisizlik ve bakımsızlık yüzünden gün geçtikçe daha kötü bir hale gelmektedir.

Yenişehir'de 400-500 yıllık tarihi evler ilgisizlik yüzünden yıkılma yüz tutmuştur. Sayısı 12 kadar olan bu tarihi evlerden 4 tanesi büyük, 8 tanesi de orta boydadır. Bu evler sit alanı içinde olduğu için tamir edilmesi veya yıkılması yönünde sorunlar yaşanmaktadır. Bu yapıları tamir ve restore etmek isteyenlerin karşısına bir çok sorunlar çıkmaktadır.

Son günlerde gündemde olan Bursa, Yenişehir havaalanının işler hale gelmesiyle ilçenin sahip olduğu potansiyel tarihi dokusu daha çok gözler önüne serilecektir. Bu tarihi dokunun daha iyi ve bakımlı bir hale getirilmesi de büyük önem taşımaktadır.

SORU 1. Bursa, Yenişehir'de 400-500 yıllık tarihi evlerin durdukları yerde yıkılmalarının önlenmesi için neler yapmayı planlıyorsunuz?

CEVAP 1. Bursa İli, Yenişehir İlçesinde, Bursa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunca korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescilli ve konut olarak kullanılan 38 adet sivil mimarlık örneği yapı bulunmaktadır. Bu yapıların 8 adetinin onarılması için ilgilileri tarafından anılan Koruma Kuruluna çeşitli tarihlerde başvurulması neticesinde alınan kararlarla, bu yapıların rölöve ve restorasyon projelerinin onaylanmak üzere Kurula iletilmesi istenmiştir. Bunlardan 3 adet yapıya ilişkin sunulan projeler Kurulca uygun bulunarak onarımları gerçekleştirilmiştir. Diğer yapılar için ise anılan Koruma Kuruluna ilgililerince başvurulması halinde, bu taşınmazların da onarımları Kurulda değerlendirmeye alınabilecektir.

Ayrıca, bahse konu tescilli yapıların kadastral durumlarının bildirilmesi halinde ayrıntılı bilgi verilebilecektir.

SORU 2. Ev sahipleri, binalar tescilli olduğu için yüksek masraflarla orijinaline uygun olarak yeniden yapılmasını sağlayamıyorlar. Bu kişilere nasıl destek olmayı planlıyorsunuz?

SORU 4. Yenişehir ilçemizdeki tarihi evlerin bakım ve onarımları için ödenek ayrılması planlanıyor mu?

CEVAP 2-4. Bakanlığımız tarafından, sadece mülkiyeti Bakanlığımıza ait ya da Bakanlığımıza tahsisli taşınmazların onarımı gerçekleştirilebilmektedir. Bu nedenle söz konusu tarihi evlerin bakım ve onarımlarına Bakanlığımızca ödenek ayrılması şu anda mümkün olmamaktadır.

Ancak, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununda, 14.7.2004 tarihinde 5226 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile yapılan değişiklikler kapsamında, "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Katkı Fonu"na yeni kaynaklar sağlanmıştır.

27.7.2004 gün ve 25535 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5226 sayılı Kanunun bu konuya ilişkin 6. maddesinde;

"Bu amaçla, Bakanlık bütçesine yeterli ödenek konulur. Bakanlıkça yapılacak yardımlara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Belediyelerin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci ve 18 inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin %10'u nispetinde 'Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı' tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edilir.

Tahsil edilen miktar, il özel idaresi tarafından açılacak özel hesapta toplanır. Bu miktar; belediyelerce kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan projeler kapsamında kamulaştırma, projelendirme, planlama ve uygulama konularında kullanılmak üzere il sınırları içindeki belediyelere vali tarafından aktarılır ve bu pay valinin denetiminde kullanılır.

Bu madde uyarınca tahakkuk eden katkı payları hakkında 1319 sayılı Kanunun üçüncü kısmı hükümleri uygulanır. Katkı paylarına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı ile Bakanlık tarafından belirlenir.

2985 sayılı Toplu Konut Kanun uyarınca verilecek kredilerin en az %10'u tescilli taşınmaz kültür varlıklarının bakımı, onarımı ve restorasyonu işlemlerine ilişkin başvurularda kullandırılır. Bu kapsamdaki öncelikli projeler Bakanlık ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca müştereken belirlenir." hükümleri getirilmiştir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kanununda yapılan değişiklikler ile Kültür Yatırımları ve Girişimlerini Teşvik Kanunu geçtiğimiz günlerde yürürlüğe girmiştir.

Bu kanun ile tescilli tarihi varlıkların küçük onarım ve bakımlarıyla ilgili kolaylaştırıcı hükümler getirirken, bu alana yönelik sponsorluk harcamalarına da teşvikler getirmektedir.

SORU 3. Evlerini restore etmek isteyen kişiler için bürokratik engellerin kolaylaştırılması yönünde neler yapmayı planlıyorsunuz?

CEVAP 3. 27.7.2004 gün ve 25535 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5226 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile, korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescilli taşınmazların onarımlarının kolaylaştırılmasına yönelik çeşitli hükümler getirilmiştir.

Kanunun 11. maddesi gereğince; belgeleri tam olarak Koruma Bölge Kuruluna ibraz edildiği tarihten itibaren, uygulamaya yönelik projelerin anılan Kurulca en geç üç ay içerisinde karara bağlanması gerekmektedir.

Ayrıca, aynı maddede; "Taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları, bunların koruma alanları ve bunların sit alanlarında 3194 sayılı İmar Kanununun 21 inci maddesi kapsamına giren ruhsata tabi olmayan tadilat ve tamiratlar; özgün biçim ve malzemeye uygun olarak, bünyesinde koruma, uygulama ve denetim büroları kurulmuş idarelerin izin ve denetimi ile yapılır. Bunların dışında her türlü inşai ve fiziki müdahale koruma bölge kurulunun izni ile yapılır." hükmü getirilmiştir.